

ընդով «հիւանդ գեղեցիկներ» Սարեանի նա-
ման անուանեց «Գեղեցիկներ» զեղարանում:
Ապա Եւ. Շիրվանյանը և Սարեանի ի-
րանց նպատակներն հասնելուց, այսինքն չի-
նարարական յանձնաժողովը վերին «Եւ. Գեղ-
եցիկներ» յետոյ, հասնելու հետք» եւ, Եւ.
Լևոնյանը (ԱՄՆ-ի № 25):

Ինչ ասացի եւ իմ հանդէս գալով:
Գանդիս բանաւոր թէ զբաւոր աննպատ-
կար ընկեր լսած լինելով յանձնաժողովի
հասցէին, բայց և այնպէս դեռ իմ չը
հասնելով ինձ դատարար կամ «Գեղեցիկներ» լի-
նել առանց մեղադրվող կողմին լսելու, եւ
իմ նամակում արձանագրելով իմ տրամա-
դրութիւնը խնդրել էի պ. Բաշինյանին
(որը մի անգամ և այլ յանձնաժողովի)
տալ իր բացատրութիւնները:

Շիրվանյանը եւ, յարգելով զկարելի կատա-
րել էր իմ ցանկութիւնը՝ «Այս էլ պ. Լեո-
նյանի նամակի առիթով» վերնագրից կողմ
իմ վերաբերման (ԱՄՆ-ի № 30): Բայց ար-
տւ, զբնականորէն հետաքրքրութեան արժանի
հարցերիս ըստ հոգեկան պատասխանել
յետաձգելով «մօտիկ ապագային» կամ «մի
ամիս ցետոյ», նա յանձնաժողովի դէմ եւ-
ղած մեղադրանքներն պատասխանելու փո-
խարէն ինձ է մեղադրում մի շարք անիմի-
նիստներով ինքնին, որոնց եւ պարտաւոր
եմ պատասխանելու. կէտ առ կէտ:

ա) Պ. Բաշինյանին ասում է, որ եւ
«Կասկածի տակ եմ դնում մասնաժողովի
(ուղղութիւն) և սակայն յանձնաժողովի» անդամնե-
րին:

Ինչ է նշանակում կասկածի տակ դնել.
եթէ այդ յանձնաժողովի գործունէութիւնը
քննադատելի կողմեր ունի և մէկը հրապա-
րակ է հանում կամ քննադատում, ինչ
վստ ըստ է անուամբ մէկ մասնով մէկ ա-
զատ քննադատում եւ միմեկմեկիններին
ու էլ աւելի բարձր հաստատութիւններին,
ինչպէս պիտի զանազան «մասնաժողովներ»
անքննադատելի լինին, երբ նրանց է յան-
ձնվում ազգային պատասխանատու գործեր,
և մասնաւոր երբ տեսնում ենք, որ այդ
մասնաժողովները «Գեղեցիկներ» զեղարանում
են տալիս ճիշդագէտ գեղեցիկներ:

բ) Պ. Բաշինյանին «Եստե՛ւ» է, որ եւ,
Լևոնյան, իմ յօդուածով «Եստե՛ւ» ան-
յարմար դրութիւն եմ ստեղծել ինձ հա-
մար, որովհետեւ «Եստե՛ւ» գեղարուեստական
նպատակներն ծառայելու համար «Գեղա-
րուեստ» եմ հրատարակում, ու իմինչէ հի-
մա չեմ հետաքրքրվել «Գեղարուեստ» մասնա-
ժողովի գեղարուեստական գործունէութեան
հարցով:

Ասում է նորից, որ Թիֆլիսի առաջ-
նորարարները յանձնաժողովը բաղաժիւր
ներսեր է ունեցել և եւ, «Գեղարուեստ»
խմբակը-հրատարակչի, միանգամայն տե-
ղեկութեան չեմ ունեցել եւ իմ բերանը
լինելու պ. Բաշինյանին եզրակացնում է
այն բանից, որ եւ չորս տարի լսել եմ ու
հիմա Շիրվանյանին և Սարեանի նամակ-
ներից յետոյ եմ միայն հանդէս եկել:

Այս յարձակումը անտեղի է:
Եւ այս չորս տարիս մօտ երկու տարին
բացակայ եմ եղել Կովկասից և Ռուսաս-
տանից, ուրեմն և կտրված մեր տեղական
կենտրոն ու գրականութիւնը, և եթէ
նորից հետադարձ լայնորէն մի բան ուղար-
կէի, պ. Բաշինյանին միեւնոյն է՝ դարձեալ
պէտք է բողոքէր, անտեղի թէ «Եստե՛ւ» կամ
վեց հազար վերստ հեռադրութիւնից» չի
կարելի քննադատել (ինչպէս որ գրել է
նա Սարեանի մասին): Իսկ երբ Կովկասում
եմ եղել, եւ գրել եմ այդ մասին. այս ցաւալի
կերպով էր, որ եւ արձանագրել էի:
Պ. Բաշինյանին իր ծանօթութեան մէջ
յայտնում է, թէ Թրամանիան մեծեղծ մաս-
նաժողովի անդամներ չառնալով, ինչպէս
հարկաւոր էր ծանօթութեան մէջ իմ
հարկաւորութեան հարցումս թէ էլ իմ
գրականութեան չին որ պիտի նրան բարձրա-
ցնեն. հայ ճարտարապետութեան, յատկա-
պէս էլ շէնքերի տարակա մասին արժեք իր
գիտական-ուսումնասիրական աշխատանքնե-
րը մինչև Պետերբուրգը, մինչև Վիեննայի
գիտական-ուսումնասիրական հաստիք, նրան
Լեւոնյանից արժեք է Վիեննա հրաւերեցին,
բայց նոյն Ալեքսանդրովից էլ ինչպէս
կամ Թիֆլիս չը կանչեցին. այս ցաւալի
կերպով էր, որ եւ արձանագրել էի:
Պ. Բաշինյանին իր ծանօթութեան մէջ
յայտնում է, թէ Թրամանիան մեծեղծ մաս-
նաժողովի անդամներ չառնալով, ինչպէս
հարկաւոր էր ծանօթութեան մէջ իմ
հարկաւորութեան հարցումս թէ էլ իմ
գրականութեան չին որ պիտի նրան բարձրա-
ցնեն. հայ ճարտարապետութեան, յատկա-
պէս էլ շէնքերի տարակա մասին արժեք իր
գիտական-ուսումնասիրական աշխատանքնե-
րը մինչև Պետերբուրգը, մինչև Վիեննայի
գիտական-ուսումնասիրական հաստիք, նրան
Լեւոնյանից արժեք է Վիեննա հրաւերեցին,
բայց նոյն Ալեքսանդրովից էլ ինչպէս
կամ Թիֆլիս չը կանչեցին. այս ցաւալի
կերպով էր, որ եւ արձանագրել էի:

Ի Ա Ն Ա Ս Ի Ր Ա Վ Ա Ն

ԲԱՆԿԱՆԱՆ ԵՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԲՈՒԹԱՐԱՆԸ

Բաշինյանի պետութիւնները պատրաստ-
վում են կատարելու մի խորը, նշանակա-
լից ակտ Այն տեսակետից է և այն իս-
կացութիւնները, որ ունեցան Պետերբուր-
գում Վիեննայում ու Պարիզի, և այն հան-
գումանքը, որ Յունաստանի և Սերբի-
այի միմեկմեկին պատերազմները տեսակետ-
ութեան ունեցան նաև Բալթիկում, ուր
գտնվում էր և Յունաստանի գահաժա-
ռանքը, այլև ոչ մի կասկած չին թողնում
այն շանքերի բնութիւն վրա, որոնց միակ
նպատակն է վերջնականապէս արգելադրել
միջև գոյութիւն ունեցող սերտ կապի և
ուղղութիւն բաղադրականութիւնը
դէպի այն միութեան վերահաստատումը:
որ յաղթական դուրս եկաւ Թիֆլիսի առ-
աջ:

Ամենայն հաւանականութեամբ Յունաս-
տանը, Սերբիան ու Բուլղարիան, ծրարած
միութեանը պիտի բերելու, կաշկածներն
նորոգեցնում պահպանել Բալթիկում դաշ-
նաբարեկամ տեղեւոր բաղադրական հաւա-
նարարութիւնը, որը կը ծառայալին որ-
պէս հիմք նոր միութեան: Այդպիսով նրանք
կը դառնան մի կոշիկակով ամբողջութիւն
և նրանցից որեւէ մէկը դէմ ուղղված պաշա-
նակցութեւ մի այլ պետութեան կողմից՝ կը
դուռնի որպէս շնորհաբեր ապագայի: Ներ-
կայումս իրենց դրութիւնն էլ Բաշինյանի-
բում այնպիսի դատաւարութիւն է ստացել:

տե ինձ ոչ որ չի հրաւիրել: Եւ եթէ «հա-
րաւիրել» Ա. Բաշինյանը և այլ անձինք եր-
բեմն ներկայ են եղել այդ նիստերին, ե-
րբի հրաւիրված են եղել:

գ) Պ. Բաշինյանին խոսում է «տրամա-
բանութեան» մասին, որ իմ կարծիքով
բարձրագոյն ցնցով ճարտարապետներ կա-
րող են լինել անձեռնադա, իսկ եւ, պ.
Շիրվանյանը և պ. Սարեանը «ձեռնադա
կերտելու» հարցում:

Եւ իմ առաջին նամակում գրել էի, որ
էլ չիմարտի վերանորոգութեան համար դի-
մումս լինելու բաւական չէ, երբ յանձնա-
ժողովի անդամներն մեծ մասը բնակաբ-
նէ ճարտարապետութեան պատմութիւնից,
նրա ոչ ու ծուծը կազմող վերաբերման
չէ, քանի որ նրանց յատկապէս չեն զբաղվել,
չեն ուսումնասիրել այդ առարկան:

Եթէ յանձնաժողովի մէջ կան Միստրով
եւ, Ֆելժովսկին, Թարդուսին, Զուրա-
բան, որոնք գիտեն, թէ ինչ են անում, կան
և Թիֆլիսի և Ֆրանկֆուրտի, որոնք խելոք ու
կրակ բաներ են իրանց ստանձնած գործում,
և ինչպէս այս վերջիններս կարող են լինել
յանձնաժողովի անդամ, իսկ Շիրվանյանը,
Սարեանը և եւ՝ նուազագույն կամ երբեք
չորոքող չեն կարող քննադատ լինել:

դ) Պ. Բաշինյանին դարձեալ շնորհում է
իր ինձ անդամս դրութեան մէջ զը-
նելու համար, թէ եւ, Լևոնյան, որ այսօր
«Եստե՛ւ» հոգեւորական պատգամի դերն
եմ ստանձնել, ինչպէս իմ խմբակներում
հրատարակվող «Գեղարուեստ» հանդէսին
նիւթ չեմ դարձրել էլ միմեկմեկին տաճարի վի-
րանորոգութեան հարցը և այլ շատ «կարեւ-
որ» բաներ:

ա) Պ. Բաշինյանին ասում է, որ իմ
(Լևոնյանի) կարծիքով «գործը աշող ըն-
թացք կունենա» միայն այն ժամանակ,
երբ մասնաժողովի կազմի մէջ լինին Թ.
Թրամանիան ու Վ. Սարեանը:

Եւ ըստ չին սակայն «Եստե՛ւ» այն ժամանակ,
այլ արձանագրել եմ այն փաստը, որ այդ-
պիսի կարող ոչ ոք չունի եւ մնացել
յանձնաժողովից: Սերբիայի, եւ ընդհանրա-
նում (կարծում եմ պ. Բաշինյանին և Եր-
ւոր հայերը) նորից, որ թէ Թրամանիան
և թէ Սարեանը «Եստե՛ւ» հարցումս թէ էլ իմ
գրականութեան չին որ պիտի նրան բարձրա-
ցնեն. հայ ճարտարապետութեան, յատկա-
պէս էլ շէնքերի տարակա մասին արժեք իր
գիտական-ուսումնասիրական աշխատանքնե-
րը մինչև Պետերբուրգը, մինչև Վիեննայի
գիտական-ուսումնասիրական հաստիք, նրան
Լեւոնյանից արժեք է Վիեննա հրաւերեցին,
բայց նոյն Ալեքսանդրովից էլ ինչպէս
կամ Թիֆլիս չը կանչեցին. այս ցաւալի
կերպով էր, որ եւ արձանագրել էի:

Պ. Թրամանիան «Եստե՛ւ» հարցումս թէ էլ իմ
գրականութեան չին որ պիտի նրան բարձրա-
ցնեն. հայ ճարտարապետութեան, յատկա-
պէս էլ շէնքերի տարակա մասին արժեք իր
գիտական-ուսումնասիրական աշխատանքնե-
րը մինչև Պետերբուրգը, մինչև Վիեննայի
գիտական-ուսումնասիրական հաստիք, նրան
Լեւոնյանից արժեք է Վիեննա հրաւերեցին,
բայց նոյն Ալեքսանդրովից էլ ինչպէս
կամ Թիֆլիս չը կանչեցին. այս ցաւալի
կերպով էր, որ եւ արձանագրել էի:
Պ. Բաշինյանին իր ծանօթութեան մէջ
յայտնում է, թէ Թրամանիան մեծեղծ մաս-
նաժողովի անդամներ չառնալով, ինչպէս
հարկաւոր էր ծանօթութեան մէջ իմ
հարկաւորութեան հարցումս թէ էլ իմ
գրականութեան չին որ պիտի նրան բարձրա-
ցնեն. հայ ճարտարապետութեան, յատկա-
պէս էլ շէնքերի տարակա մասին արժեք իր
գիտական-ուսումնասիրական աշխատանքնե-
րը մինչև Պետերբուրգը, մինչև Վիեննայի
գիտական-ուսումնասիրական հաստիք, նրան
Լեւոնյանից արժեք է Վիեննա հրաւերեցին,
բայց նոյն Ալեքսանդրովից էլ ինչպէս
կամ Թիֆլիս չը կանչեցին. այս ցաւալի
կերպով էր, որ եւ արձանագրել էի:

Եւ, ինչպէս, պ. Բաշինյանին անուննե-
րն այսպիսի արհեստական և յանկարծակի
անցումով «Եստե՛ւ» անդամս դրութեան հար-
ցումս թէ էլ իմ գրականութեան չին որ պիտի
նրան բարձրացնեն. հայ ճարտարապետութեան,
յատկապէս էլ շէնքերի տարակա մասին արժեք
իր գիտական-ուսումնասիրական աշխատանքնե-
րը մինչև Պետերբուրգը, մինչև Վիեննայի
գիտական-ուսումնասիրական հաստիք, նրան
Լեւոնյանից արժեք է Վիեննա հրաւերեցին,
բայց նոյն Ալեքսանդրովից էլ ինչպէս
կամ Թիֆլիս չը կանչեցին. այս ցաւալի
կերպով էր, որ եւ արձանագրել էի:
Պ. Բաշինյանին իր ծանօթութեան մէջ
յայտնում է, թէ Թրամանիան մեծեղծ մաս-
նաժողովի անդամներ չառնալով, ինչպէս
հարկաւոր էր ծանօթութեան մէջ իմ
հարկաւորութեան հարցումս թէ էլ իմ
գրականութեան չին որ պիտի նրան բարձրա-
ցնեն. հայ ճարտարապետութեան, յատկա-
պէս էլ շէնքերի տարակա մասին արժեք իր
գիտական-ուսումնասիրական աշխատանքնե-
րը մինչև Պետերբուրգը, մինչև Վիեննայի
գիտական-ուսումնասիրական հաստիք, նրան
Լեւոնյանից արժեք է Վիեննա հրաւերեցին,
բայց նոյն Ալեքսանդրովից էլ ինչպէս
կամ Թիֆլիս չը կանչեցին. այս ցաւալի
կերպով էր, որ եւ արձանագրել էի:

Վարդէս Սուրենյան շարունակ Մօսկ-
վայում և Պետերբուրգում ապրելով՝ քիչ է
ծանօթ մեր լայն հասարակութեան. նկարիչ
է, ոճաբան, հնագետ, քաղ գիտէ հայ ճար-
տարապետութեան պատմութիւնը, ունի
էլ միմեկմեկին ընդհանուր փորձաքննութիւնները
նկարչական գաղա-
ված է Լուկասիաների հաշուով եւ վերջում
կառուցվող հայոց փառահին կեդրոնը գե-
ղարուեստական գործով և արդարագործ-
քիչ:

գ) Պ. Բաշինյանին ասում է, որ «մօ-
տիկ ապագայում պաշտօնագրէս կը յայ-
տարարվի Թիֆլիսում ի գիտութիւն ընդ
հայրեր, թէ ինչ է անում այս քաղաքի և
անկողն ապագայում էլ միմեկմեկին տաճարի
շուրջը:

Շատ և շատ ուրախելի է. կարգին,
կը տաննեմ. տեսնում էք, «Եստե՛ւ» հայրեր,
որ ամիսիկ ամիսը չը դուրս գրագրին չի
խալալեցին: Սերբիայ չորս տարի եւ
այդ «մօտիկ ապագայում» կամ «մէկ ամիսը»
և յանձնաժողովի այդ փորձութեան
համար «Եստե՛ւ» հայրերը չը պիտի գոհ մնան
լրացութեան մէջ կրեցող արդար զգու-
հութիւններին, որոնց պ. Բաշինյանին
անուանում է «Եստե՛ւ» մեղադրանք, մեղադրանք ու
բացատրանք:

է) Երբ իմ նամակում գրել էի, թէ պ.
Բաշինյանին լուս կանի, եթէ հրապարակ
հանդէս յանձնաժողովի անունները, պարտի
կարծիք է, որ եւ չը գիտեն, թէ ովքեր են
նրանք: Ինչպէս էի ասալ նրանց երկու
մասը բաժանել և գրել, թէ նրանց «մեծ
մասը կարող է անձեռնադա լինել կամ այս
էլ մարդիկ զորան են մնացել այդ յանձ-
նաժողովից: Եւ պ. Բաշինյանին իր կա-
տարելով իմ ցանկութիւնը՝ առաջ է բերել
մի մեծ ցանկ, ամբողջ 23 հոգի և դեռ ա-
ւելի, որոնց անունները չէ տալիս:

Ճշմարտեմ եմ ասում ձեզ, պ. Բաշինյան-
ին, որ դուք անուններ շատութեամբ և
խալալեցնողութեամբ ուղեցել էք զարմաց-
նել թէ ինչ և թէ «Եստե՛ւ» հայրերը, թէ
տեսնել ովքեր են հայ, կատակ չանեք: Բայց
եւ նորից եմ պնդում, յարգելով փորձա-
մասնութեանը, իմ ցանկ եմ յայտնում մե-
ծաւանդութեան կազմող այն պարսկների
համար, որոնք յանձն են առել իրանց հա-
մար իմ անձնօժ գործի կատարումը և
ի դուք ժամկետաւ են լինում կարող
են այդ մարդիկ շատ յարգելի անձնաւորու-
թիւններ լինել, նոյն իսկ լուս կարգիներ,
քաղաքական, բարոյական շնորհներ, դե-
ղագիտական արդիւնքներ, բայց էլ միմեկմեկին
չենք դարձնում անհրաժեշտ լուծելու հա-
մար լինել ընդհանուր անձնաւորու-
թեամբ:

Թող «Եստե՛ւ» հայրերը չը կարծեն, թէ այդ
25 հոգին ամբողջ չորս տարի եւս չունի
կանոնադրական յանձնարար յանձնաժողովի
նիստերին: Նրանցից ոմանք վերջն են ա-
ւելացել, որովհետեւ չորս տարի առաջ եղել
են դեռ ուսանող:

Նոյնիսկ եւ ինձ թոյլ եմ տալիս «Կաս-
կածի տակ դնելու», որ պ. Բաշինյանին
ուղղակի անկարգել է մի շարք անուններ,
որոնք զուգահեռ չեն իմ մասնաւորութեան
են ունեցող գործի մէջ, որովհետեւ սկզբն-
ներում այդպէս մեծ չէր յանձնաժողովի
կազմը:

Եւ, ինչպէս, պ. Բաշինյանին անուննե-
րն այսպիսի արհեստական և յանկարծակի
անցումով «Եստե՛ւ» անդամս դրութեան հար-
ցումս թէ էլ իմ գրականութեան չին որ պիտի
նրան բարձրացնեն. հայ ճարտարապետութեան,
յատկապէս էլ շէնքերի տարակա մասին արժեք
իր գիտական-ուսումնասիրական աշխատանքնե-
րը մինչև Պետերբուրգը, մինչև Վիեննայի
գիտական-ուսումնասիրական հաստիք, նրան
Լեւոնյանից արժեք է Վիեննա հրաւերեցին,
բայց նոյն Ալեքսանդրովից էլ ինչպէս
կամ Թիֆլիս չը կանչեցին. այս ցաւալի
կերպով էր, որ եւ արձանագրել էի:
Պ. Բաշինյանին իր ծանօթութեան մէջ
յայտնում է, թէ Թրամանիան մեծեղծ մաս-
նաժողովի անդամներ չառնալով, ինչպէս
հարկաւոր էր ծանօթութեան մէջ իմ
հարկաւորութեան հարցումս թէ էլ իմ
գրականութեան չին որ պիտի նրան բարձրա-
ցնեն. հայ ճարտարապետութեան, յատկա-
պէս էլ շէնքերի տարակա մասին արժեք իր
գիտական-ուսումնասիրական աշխատանքնե-
րը մինչև Պետերբուրգը, մինչև Վիեննայի
գիտական-ուսումնասիրական հաստիք, նրան
Լեւոնյանից արժեք է Վիեննա հրաւերեցին,
բայց նոյն Ալեքսանդրովից էլ ինչպէս
կամ Թիֆլիս չը կանչեցին. այս ցաւալի
կերպով էր, որ եւ արձանագրել էի:

Նաժողովի անդամներ լինել հասցնում է
23-ին:

Վերջ գնելով այս տեսակ պոլիտիկային
սպասում ենք «Եստե՛ւ» ապագայում լայն
տեսնելիք պաշտօնական տեղեկութիւննե-
րին:

Յ. Գ. — Նամակ խմբագրատուն ուղար-
կելուց առաջ ստացալ «Հովիտ» շաբաթա-
թիւրի 6-րդ համարը, որի մէջ դարձեալ
մի խիստ ճարձակութեամբ կայ նոյն յանձնա-
ժողովի հասցէին Այս անգամ արդէն այդ
յարձակումը զայն է ոչ թէ 3000 վերստ
հեռաւորութիւնից, այլ ուղղակի էլ միմեկմեկին
տաճարի գաղափրէն նամակագրին է միաբա-
նութեան բարձրատեսիլան անդամները մէկը,
Բարդուղիմէոս եպիսկոպոսը Սրբապատ-
կաւում է, թէ ինչպէս ինքը ակա-
նատես և եղել տաճարի գաղափրի վրայի ար-
ձանագրութիւնները անդժողով տարելուն և
դիմել է Վեհ. Կաթողիկոսին այդ նորագոյն
վանդակովի առաջին անունը: Նոյն

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԳԱՆԱԿՈՒՄ

Նոր երկարագիծ
Քերքի (Անդրկովկաս) երկրի, 7 փետր.
Քերքի վանականներին մեծ ուրա-
խութեան պատճառից այն լուրը, թէ եր-
կարներին պիտի գայ: Աշխատանքները ար-
դէն սկսված են: Սակայն ցաւալին այն է,
որ երկարութիւնը չը պիտի մասնի Քերքի,
այլ Ամու-Բարաքի միւս կողմով գնալու է
Տեղեւ կողմը քաղաքը:

Մի քանի ամիս է, ինչ տեղին հայերին
զարգացնում է եկեղեցի ունենալու խնդիրը:
Տիգրիս հայ գաղութն ունի միայն մի ծա-
ռուսմարտի, որ 1909 թ. կառուցել է տե-
ղին յայտնի վանական Գանիէլ Գոշա-
րեանց սեփական ծախքերով: Գոշարեան ունի
մի ուսուցիչ, որ պարագայում է երկուսն ա-
շակերտներ հետ:

Այս տարի այստեղ կառուցվի պետական
ուսումնարան, որը կըստ է «Քերքի» Բո-
մանիան զարգացնում անունը:

Առումն. արիւն՝ 38 օր...

Ձերուլու (Նոր-Բայազ. գաւ.) 4 փետր.

Ան 6-7 տարի է ինչ գոյութիւն ունի
մեր ծախ. զարգացնում է Ս. Աքերիկիսի
տունը նշանակաւոր Պէտք է ցաւալին ասել,
որ մեր ուսումնարանի հոգը համապատաս-
խան անձանց չէ յանձնվում, և այդ պատ-
ճառով էլ գործը տուժում է: Մեր հոգա-
բարձուները մտածում են ուսի իրանց անձ-
նակները մասին: Եւ անհայտնի դրու-
թիւն է ստեղծվում, որի հետեւանքով այս
1913/14 ուսումն. տարում մեղանում ու-
սումն սկսվից հոկտեմբերի վերջերին և
վերջացաւ դեպի 6-ին, ուրեմն մեր որդիք
չը կարող էին սովորել ուսումնարանում:
Ներկայումս մեր ուսուցիչը բացակայ է
գ

անկտիվ
 սեր-
 Բօլգա-
 նրան:
 րազմի
 ակոմս
 տեղի
 ի Յու-

պարտքի դարձնում էր. որ ինքն-բուհարակալն
որպես զարմանալիքներն մի յղացուծան էր,
թ ծովը Սփիւրյաւ թալիսիւնն երկրորդ
թ իրաւունքն ի թողած տաղանակ, որին ու ա-
նիւթիւնն աղբեցոյնիւնն տակ, ուն պկա-
ւա, ճարտաստակ զգացում, որի էութիւնը
պակայն ամենատարբերակաւ քննադատուի իւն
նի չի դիմում, առանց հաշիւի առնելու
պայն իրաւունքներն, որ ինքն-բուհարակալն

կաթ ժողովրդի իրավասկան խնդիրներին
համամբ

Հայաստանի Սկրիպայի, Յուստատանի և
Լիբիայի հետ հաշտվելու և նրանց հետ
սովորեն կապվելու միտքը խիստ անա-
բար ավարտություններն պետք է զործէ
Սո-
սյալում. Բերես խոյնիկի սկզբում հակա-
կռ ու անհատ ապրող նային նրա վրա,
կենտրոն սկզբում

տաճարայան շէնքում էր իրերը բնակավայր
[2] նպատակ չունի, բայց եթե ուղղվել
ուսմանը կատարված շէնքում, մի պահ,
որ առկա են ուշ, բնակարաններում տեղի
են հ գ

Ա. Չ.

ընկալել թատերական բաժինը՝ Գ. Դա-
 նանի «Փռչող զառավը» ներկայացույցին
 ական սերողինքը բառական յայտը կեր-
 քով ընդունելով ըստ մյն էլ, իբր կատարող
 արտադրիչ հիշատակները առ հասարակ
 ներկայացման միջին վերջը մնային,
 անգամ անսուրբ լինելը կարգվել է 3—
 4-րդ ետ դարձվելու համար՝ ինչպես

ԲՐԵՆ
 ԿԱՐԵՆ
 ԼՈՒԻՍ
 ՉԻՐԻ
 ԳԵՐԺ
 ԼՈՒԻՍ
 ԴԱՍԵՆ
 ՆԱԽԱՊ
 ԶԵՆՈՐ
 ՆԵՐՍԷՍ
 ՍԻՐԻՆԵ

այսպիսի տարալից յուրիցից մե քանիստ մեզ միջոցէ և առեւ ճարչի կայմով բայց դուք մինչև հիմա էլ զգարում էք բոլորիւր ոչինչ չէ ներկայացնում, բարաւորց ու ճարչորդից, դուք ծաղւթ քէ առաջնորդին, մեր երկխոսութիւն իշարակող 20 տարալից ուսուցիչ-բարեկից Միքայէլեանին, ճարչորդն էլ մեր այլ ուսուստերին, խախլին տասուստեր-նակ ճողաքարմաշեանի Բագրատեանին և Երանեանին զորքն մէկ տեղէն:

... Լառնալու հալ յղացում, որի հուլիսինը խաղալն ամենատարածականն է:

տալաւորութիւնն պիտի գործէ Սօ-

Ուրիշ ունեւնար: Ս. Զ. Կ. օ.

տարազգի հիւպատոսները առ հասարակ

Իրարակող 20 տարվայ ուսուցիչ-բա-

յուր իշխաններ են արել: Վերջապէս, պա-

գործակալները մինչև անգամ մեր հասարակարկին յարգված և սիրված նախկին տառապանք, պարտադիր կրթութեան հիմնարկը վախճանող Մեծաբանի դէմ: Միջիջ համադրված չէ, որ ձեռք պէս տիրելը չեն կամող երեքը վարկաբեկել այն մարդուն, որը իր կենսով լաւագոյն տարիները գտնել է մեզ համար, մեր գիւղի բարեօրոշման, մեր երեխաների կրթութեան, նա մեր նեղ օրերին օգնողն է եղել, մեզ համար ամենից էլ, չարարվելն, որին և պատկանում է մեր գիւղի զանազան պատիւը:

Իսկ ձեր բնորոշումը գրում էք մեր ամուսնուէր Երեմիային, որ առ նախընտանի կտակ իրագործելը օժտ բոստանից խիստ քաղել չէ, բայց մտածում էք, որ բոստանին իր խիստանի հաշիւը պահպանում է, բայց դուք մեր բոստանը պարտաճանաչելով չէ չունեք, որ հասարակութեան պատկանողը միջոցաւոր ուղիներով հաշիւը պահէք և նրա պահանջով միջոցներ տաք: Իսկ ինչ վերաբերում է մեր ամուսնուէր Երեմիային, ահա ինչպես մամուլի միջոցով ձեռք արած դիմումներին հաշիւ տալու մասին, դուք դուք էք կարծում, որ նա այդ անուն է իբր ինչ-որ, ձեր կարծիքով, վարչապետների գրգռմամբ Ո'յ, պարտն, դուք չարախոսք ստանալով եք: Պ. Երեմիային է ինքը իբրեւ անմիջական ներկայացուցիչ, պատույն հասարակական բոլոր շահերին կատարել և յոյս ունենալ, որպէս յետագային կատարել հասարակական իրաւունքը: Երբ իր արդարան պարտականութիւն, այնպէս որ դուք են ձեր նախընտր:

Իսկ ինչ վերաբերում է ձեր բնորոշումը այն կէտին, որ իբրեւ նախկին տառապանք, պարտադիր կրթութեան հիմնարկը չէ չունեք, որպէս յետագային կատարել հասարակական իրաւունքը: Երբ իր արդարան պարտականութիւն, այնպէս որ դուք են ձեր նախընտր:

Մեր այս նամակով բողոքում ենք ձեր փողոցային հայտարարութեան, զրպարտութեան իրաւունքի և այդպէս ձեռք տարիներ ընթացում հաշիւ չէ տալու դէմ և մեր խոսքով համակրանքներն ենք յայտնում մեր սրբազան առաջնորդ Սինդակ եպիսկոպոսին և մեր հասարակական շահերի համար դուք ծոցները:

Վերջապէս հաշիւ ենք պահանջում ձեռք տեղ, մեզ հաշիւ, հաշիւ է պէտք:

115 գրադէմներն ստորագրութեան

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՐՏԱԿԱՆ ՆՕՐԵՐ

III

Տեղիս նախնադասը, որ յայտնի էր իր ցորենի ամբարներով, իր շուգաղացով և ամբարների անհրաժեշտ միջոցներով (ցորեն, ալիւր, միս, անասն, անուշ և այլն) առևտրականներին հետ ունեցած լուրջ կապերով, որով արհեստական անհրաժեշտութիւններ էր յորինել (անուշի ֆուռը մօտ 5 կօպէկ, հացի ֆուռը 10 կօպէկ և այլն), անցնել օրերը կանչվել թէ՛ հրան և օրպէս ասում են՝ ամենախիտ պատահանառութեան և ենթարկել Պարսիկ ժողովուրդը վարուց արանշում էր նրա դէմ, բայց նա ժողովուրդին լռեցնելու համար, մի խորաժան իմըցի էր զինել Օղաղիմով այն հանգամանքից, որ հիպատոսարանի ստորին պաշտօնականներից ոմանց հետ լուր յարաբերութեան մէջ էր, տարածել էր իր անգամանակի միջոցով, թէ առևտրական հիպատոսարանը իր կողմն է: Ինչ էլ անելու լինի ժողովուրդը, նրան Ղազվինից չեն հեռացնել: Ներկայ հիպատոսար. Ն. Մ. Գրիգորիով մարդասիրական վերաբերմունքը տեսնելով՝ ժողովուրդը վստահացաւ յայտարարութիւններ կայացնել պատերին, որով մի առ մի թուում էր դատարանի գործունեությունը, արհեստականորէն ստեղծած թանրութիւնն ու սովը Այդ յայտարարութիւններից մէկն է հիպատոսարանի պատիւն էր փակցված: Ժողովուրդը համոզված էր, թէ Գրիգորիով շնորհիւ էր, որ Ղազվինի ապստից մի անպիսի քոսկովի պատուհանից... Բայց, Պարսիկաստան է՝ ձեռք զեռէ, գուցէ վաղը նրան մի աւելի բարձր պաշտոն տան...

IV

Երբ ձեր Պարսիկաստանի ներքին խաղաղութեանը պաշտպանելու համար այժմ մտած են խորհուրդներ բերելու, որի մարդիկները առևտրական օֆիցիներն են, և ժամադրվել են, որի մարդիկները շվեդացի են: Որքան և շվեդացիք արտաքուստ կազմակերպել են ժամադրվել են՝ լաւ ձիւր, զանգեղի պստղուն հագուստ, բայց և այնպէս՝ ներքուստ նոր պարսիկներն են մնացել, վախճում, չարախոսք, ուժեղի առաջ խնայելով, խեղճելով, մաշկաւոր անող: Յունի, 16-ին, այստեղ ամուսնանում է սուր թանաքաղի մի հայ երիտասարդ. յաջողօրէն շվեդացի փանջարական մածօրը այդ երիտասարդին ծանոթ է և յայտնում, որ նրան պիտի ուղարկել թէ՛ հրան՝ ինչ-որ Յունիկ Միքայիլանի անունը գողացված և ապա գտնված մի գործի մասին քննութեան ենթարկելու համար: Երիտասարդը համաձայնում է և երկու ժամադրմանը ուղևորվելու համար անապատներ: Բաղաճըց հարկու 3-4 կիլոստ անցած, ժամադրմանը մի դանդաղ հետ՝ նրան ամենաանպիսի տանջանքներով սպանում են, կողոպտելու նպատակով և կանխում արդարանալ, յայտնելով թէ նա փախել փորձեց, դուք համար էլ սպանեցին: Պարսիկ ինչ-չուսով իւրաքանչիւ է մակերևութապէս եւրօպական դիտարկում կարգելը:

Հայ ժողովուրդը, ծայրայեղ կեղծով վերջով լինելով, իսկոյն մի հանրագործութեանը դիմում և առևտրական կրթ ատանք և լընդը

րում նրա պաշտպանութեանը Գրիգորիով ծնունդին և նշանակում, և յայտնում է, որ երիտասարդը բոլորովին անտեղի կեղծով է սպանվել, և պահանջում է մարդասպանին ամենախիտ պատիւի ենթարկել:

Ղազվին

ՎՈՍՏՈՐԻ ԱՌԵՐԵՆ

Ազգային ռուսի կանոնագիր

Ազգ. ժողովի օրակարգին վրայ կը դրանուի այս պահուս ազգ. տուրքի կանոնագիրը, որ վիճաբանութեան առարկայ է: Այս տեսակ կանոնագիրներն թէ՛ ըստ ինքնան բնուէ չեն կրնար դարձանի ազգ. պատրիարքարանի խանդավառ ելևելաբերը, որ մեր աղբային անպարտաճանաչութեան յուշարձանն է, սակայն իբր սկզբունքի շահեկան խնդիր մը այս միջոցին կը դրադեցնէ: Գ. Պոլսոյ հայութիւնը վարչութիւնը նկատելով սա պարագան թէ ազգ. տուրք վճարող չկայ, նոր կանոնագիր մը կազմած էր և դրան յղած էր ազգ. ժողովին:

Ասիկա առաջին սխալն էր, վաճաղ վարչութիւնը ստով ընդունած էր լաւ, սա սկզբունքը, թէ տուրքը չգումարելու դիտաւոր պատճառ կանոններու և օրէնքներու թիրուծութեան մէջ, մինչ պէտք է խոստովանել, թէ ազգ. տուրքին պէտք եղած արդիւնքը չգործադրուէր, բուն պատճառը ոչ թէ կանոնադրութեանը չգործադրութեան կամ անոնց թիրուծութեան է, այլ բուն այդ տուրքը գումար չանուար գործութեան մը կամ անուսարակ ամեն հայուն ներկայանալու և այդ տուրքը պահանջելու ձև մը գտնուած չէր լինէր:

Ազգային վարչական գործերու մէջ դժուարութիւններ համար թիրաքայայտ մէջ՝ մեծ նամուրութեան եղած է միջոց. կանոններու և օրէնքներու անկողի բաւելիք մէջ փութունը դարձանք այնպիսի թիրուծութեան օրէնքներ և կանոններ կախում չունին:

Նրուազմը բարեկարգելու ձեռնարկեցին և փոխանակ ուղղակի դարձան մը մտածելու, օրէնքները իբր թէ պատասխանատու եղած ըլլային անցնալ բոլոր անկանոնութեանց, կազմեցին նոր օրէնք:

Ազգ. տուրքը լրջօրէն գնահատու որոշում տուին և փոխանակ պատճառ որոշելու և անոր դարձան աստիճան, օրէնքը թիրուծութեան մէջ վրայ զինելու և նոր օրէնք խմբագրելին:

Գործընկերու մակարդակը բարձրացնել, կրթութեան ոյժ առ արդիւնք, և փոխանակ չափ գործնական քայլեր առնելու՝ բարձրակրթական կանոնադրութեան խմբագրեցին, մտածելով թէ կանոնագրութեան էին մինչև հիւսիս մեր կրթական անկանոնութեան պատճառ:

Աստիճ. բոլորն ալ տնտեսութիւններն են, վաճաղ ոչ Նրուազմը կրնայ բարեկարգելու, ոչ ազգ. տուրքը կրնայ արդիւնք տուրքի իրենց և ոչ ալ մեր կրթական հաստատութիւնները կրնան բարձրանալ նոր կանոնագրութեան, որոնք և ոչ մէկ արժեք ունին, որքան աստիճ. արժեք գործադրութեան միջոցները չմտածուին կամ դէժ գանձը գործադրելու յատուկ մարդիկ չգտնուին:

Վարչութիւնը իր աշխին առջև ունեցած է կանոնագիր մը արդէն վաւերացած ազգային ժողովին՝ Նախ պէտք էր քննել, թէ որքան խղճմունքով գործադրութեան է անկաւ Եւ եթէ այս տեսակ քննութեան մը ձեռնարկէր, պիտի համոզուէր, թէ այդ օրէնքը միայն թղթի վրայ գոյութիւն ունեցած է և իրականին մէջ մեռնալ տառ մնացած է:

Սակայն ասանկ քննութիւն մը առանց կատարելու վարչութիւնը օրէնքը թիրուծութեան մէջ և նոր օրէնք մը խմբագրած է, որ ուղիք բան չէ, եթէ ոչ մէկ արդարեալ և բարեփոխելով օրէնքներ նախորդին:

Վարչութեան այս ծրագիր-կանոնագիրը իր ստիպողութեանց առաջադրով իր յղումն համարակալութեան դիւանին, որ կը հաւանի անոր մասնական սրբազորութիւններով:

Կը յղուի նախ նախաձեռնութեան դիւանին, որուն կանոնակցի Շահրիկան, հին կուռքերը տնտեսական նպատակն ընտանալ քուրմը, որ նոր օրինակ բան մը ըրած ըլլաւ փափաղով՝ կը խմբագրէ բոլորովին նոր կանոնագիր մը, որ աւելի լաւերին թոյն մըն է, քան իսկական կանոնագիր մը: Շահրիկան այս կանոնագիրով կը փախազի, որ ազգային բոլոր տուրքերը միանալով մէկ անգամէն գումարին և այն ալ թաղ. խորհուրդներու ձեռքով:

Այս կերպով պատրիարքարանը իր բոլոր հատկութեան պիտի զրկուի և հաւանական է, որ իր դուռները փակէ:

Այս ծրագիրը նախ տեսակ մը փնջումն է կարգ մը մարմիններու, ինչպէս Միացեալին, Ազգայնական Հայութեանցին և Դպրոցատեղին, ինչպէս նաև թաղային աղքատախնամներուն, որոնք ընդհանուր բնուէն պիտի մտածակարարուին:

Այս կանոնագիրով կը ջնջուին նաև բոլոր ազգային անուղղակի տուրքերը, որոնք վկայագրութեան արտադրութեան և արձանագրութեանց համար կանոններն և արձեղ իբր հարկեցուցիչ կը վճարուին սոսկաւրակ ժողովուրդին և զիւսուր հասոյթի աղբերը կը կարգին պատրիարքարանի:

Այս անհեթեթ ծրագիրը վէճի մէջ է և ընդհանուր կերպով արամադրութեանը դէմ են այս օրէնքներն, որ Շահրիկան կաշխատի ընդունիլ տալ:

Շահայ

ՀԱՆԿՊԻ ՌՈՒՍ ՀԻՊԱՏՈՐ

Հալեպ, 28 յունիս

Հալեպի առև հիպատոս պ. վարչութիւնը Զինքման՝ եղած է և է այն հիպատոսներն, որոնք առևական մեծագոր կարգուծեան փառք ու պարծանք են եղել իրենց դիւանագրական ու մարդասիրական գովելու ու ծափելի աղիւս ու քաշակորով ընթացող:

Վարչութիւնը Զինքման մեզ հայոցս չը կամումը շատ աղիւս գտնուած է հայկական դէպքերու ժամանակ. կըր Կրիկիւր աւելանալ դէպքը տեղի ունեցաւ Աղանա, Հալեպի հայութիւնը ճնշմամբ անցուց 1900-ին. սակայն այս առև հիպատոսը իր ընդարձակ հիպատոսարանը տարածելու ըրաւ բազմաթիւ հայ ընտանիքներու, զորս կորովի ջանքերով պաշտպանեց ու մարդասիրաբար կերակրեց իր հօրեգօր աղիւսին հետ:

Անցեալ տարի թիւը կառավարութիւնը կանոնադրութեան ունեցաւ Զէյթունի լեռնական հայութեան մասին ու սկսեալ դրեք ու ռազմաթիւք զրկել հոն, և պատուով մը ստեղծելով կուէր ընկնել այդ դարեք ի վեր թիւը բռնապետութեան գլուխ ծռել չկողմը քաշակորտ հայերը: Հալեպի բոլոր երուսղան հիպատոսներու մէջ ամենէն արի և զօրաւոր դիմուր ըրաւ առև հիպատոսը, և կուսակալին բացառութիւն պահանջեց բնով. «Օտմ. կառավարութիւնը պատերազմի մէջ է Զէյթունի հայութեան հետ թէ անոնք ապստամբած են կառավարութեան դէմ, որ զօրք ու թիւքանոթ կը զրկէ անոնց վրայ»: Դաւաղեց թէ երուսղան լից պետութեանց հիպատոսները ժամանակին (1895 թ.) պաշտպան կանչած են այդ հայ լեռնականներուն, որպէս զի սեն յանդուրէ յարձակման չեն թարկուին: «Օտմ. հիպատոսները կը չկողմը քաշակորտ հայերը թիւքը կառավարութեան այս սխալ ընթացքը, թէ խաղաղ և իր գործերով զբաղած ժողովուրդի մը վրայ զինուորական տարաբաններ տեղի կուսնանալ: Ռուս հիպատոս Զինքմանին այս զօրաւոր ու աղիւսիցի դիմուր մին վրայ էր, որ թիւքը կառավարութիւնը չկողմը իր գիւղային դաւադրութիւնը ի գործ դնել յիշալ հայ լեռնականներու փշաջաման մասին:

Ամեն վստահաւոր առիթներու մէջ այս քաշակորտ հիպատոսը հայութեան պաշտպան կանչած է Հայաստանի բարեկարգմանց սա պատեն առիթներուն՝ յոյժ բաղձալի է, որ պ. վր. Զինքման ընդհանուր հիպատոսը պաշտօնին կուսուի հայկական նախաձեռնութեան էն կարեւոր մէկ կեդրոնը, որպիսին է թարքերը կամ Սիւսաթիլա, որով արժանապէս վարձատրուած իրաւ կարող ու իր պաշտօնին դիտակն առև կաշխութեան անձնուէր, ու դիւանագրութեան անհեթեթ մէկը, որ ոչ նուազ սիրուած ու յարգուած է ընդհանրապէս բոլոր քրիստոնեայ ժողովուրդին ու մասնաւորապէս Կրիկիւր հայութիւնէ:

Կրիկիւր թղթակցի մը

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թ Ի Ի Բ Ի Ա

Փրանս-գերմանայան բանակցութիւնները.— Ինչպէս հարորդում է Փրանսիական «Matin» թերթը, Փրանսիայի և Գերմանիայի միջև փոքր-առիւսական ախրի մասին սեղի ունեցող բանակցութիւնները կը վերջանան մօտ ժամանակներում և համաձայնութիւնը կը ստորագրվի շատ շուտով:

Թիւրք կայանալիք համաձայնութեան մասին հետեւալ մանրամասնութիւններն է տալիս. Փրանսիան հրաժարում է Բաղդադի երկաթուղու կառուցմանը 30% լուր մասնակցութեան իրաւունքից: Իր հերթին, Գերմանիան հրաժարում է Սիրիայում երկաթուղիներ կառուցելուց և ընդունում է Փրանսիայի իրաւունքը Սեւ-ծովի մօտակալը շրջաններում երկաթուղու գիծ կառուցելու վերաբերմամբ, որի երկարութիւնը հասարակ է բաղադրական ճանապարհին:

Որովհետև Պոստամուտ մասնաշաղկաւ են Ռուսաստանի և Գերմանիայի իմիջ կայացած համաձայնութեան զիւսուր կէտերը, բաղդադիական երկաթուղիներ իրաւունքներ, և որովհետև անգլո-գերմանական համաձայնութիւնը փոքր-առիւսական գործերի մասին ծառ է կնքվելու, այդ պատճառով Բերլինը քաղաքական շրջաններում ենթադրում են, որ կարճ ժամանակի ընթացքում կը վճարվի Փոքր-Ասիայի շրջանները մեծ պետութիւնների միջև ըստ ժամանակ. հարցը, որին և քաղաքական անազին նշանակութիւն է տրվում:

ՕՐԱՆՏ ՆՈՐՈԹԻՒՆՆԵՐ

Պրինց Վիլը Պետերբուրգում գտնված միջոցին արտաքին գործերի մինիստրին հետ խօսակցելու ցանկութիւն յայտնեց. որպէսզի շուտով կերկայացուցիչ նշանակվի Ալանիայում:

Ռուսաստանի կողմից. Սաղոնօյր պատերախնեց, որ այդ հարցի լուծումը ներկայումս դժուար է: Յետոյ մի-նկատը մասնանշեց, որ Ռուսաստանը միշտ բարեացակամօրէն է վերաբերվել դէպի Ալանիայի անկախութեանը, բայց այդանակա կառավարութիւնը իր կողմից պէտք է առանձին ուշադրութեամբ լսէ ինչպէս երբեակ դաշնակցութեան, այնպէս և երբեակ համաձայնութեան խորհուրդներին:

Ներկայումս ամբողջ Եւրոպայում բնակված և ապաստաւորութեամբ Պրինց Վիլը, չը կանխարկ Ալանիայ մասնաւորապէս իսկ օրից արիւս թափել, դիմել է մեծ պետութիւններին, խընդրելով որպէս կերպ զայս պաշտպանութեան Ապաստաւորութիւնը տարածվում է աստիճանաբար:

Պարիզում հաստատվել է առանձին յանձնաժողով, որ դրամ է հանգանակում Դերուէլի արձանի համար: Արդէն հանգանակված է մօտ 60,000 ֆրանկ:

Պարիզում կառնաւորվեցին ինչպէս սեղանային, որոնք արտասանմամբ վաճառում էին խաղաղութեան ֆրանսիական սկիւններ:

Պարսիկան բիւջետային մասնաշաղկաւ կեղ տարվա եկամուտները որոշել է 23 միլիոն րուբլ:

Պարսիկաստանի մի քանի տեղեւորում ծագած անկարգութիւնները տաւալին շարունակվում են: Կառավարական զօրքերը ապստամբների դէմ գործում են շվեդ-օֆիցներների ղեկավարութեամբ: Գրիկն անհեթեթ լուրեր են պատուում, թէ իբր անկարգութիւններն ստեղծողները կաշառված են էկաշահից:

Պէկինից հեռագրում են, որ ֆրանս-չինական փոխառութեան 500 հազար զօրաբեց կէսը յատկացված է Եսպիտակ գայլերին՝ դէմ ռազմի միջոցներ գործադրելու: Փոստի համար «Սիպիակ գայլերի» գործողութիւնները ստացել են սպառնական կերպարանք:

Լիսաբոնից հեռագրում են, որ Պորտուգալիայում երկաթուղային գործադուր փոխվել է իսկական յեղափոխութեան: Շատ գնացքներ գործադրելու յօրք են ցուրել: Լիսաբոնի փողոցները դարձել են պատնէշներ: Ռուսները պայթեւից շատ սպանվածներ և վիրաւորվածներ կան: Փողոցներում կուրէ և Գլխաւոր փողոցները ապստամբների ձեռքումն է հեռագրերը չէ գործում:

Միապիւր-հրատարակիչ

Հ. ԱՌԱՔԻՆԱՆ

ԱՌԵՏԻՏԻՆԱՆ ԴՊՐՈՑ (ԻՐԱՌԻՆԵՐՈՎ) ԵՒ ՀԱՅԱՊԱՍԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐԸ
ՅՈՎՀ. ԶԱՔ. ՏԵՐ-ՍՏԵՓԱՆԵԱՆԻ
Կիրաւորվեցին աւելի յարմար և ընդարձակ նոր բնակարան՝ Միխայիլովի պր. վրայ, տուն ձաւակաւէի № 36, Պարսիկաները կուրսերում՝ 1 գրուպայի հետ—ցեր. ժամը 3-ից, II գրուպայի հետ—երեկ. 7-ից: Հրատարակված են դասագրքեր հայապատկանութեան սովորելու համար: 10—7

Глокек Какao
Թէճիճ ԵՒ ՍՈՒՐՃԻՑ ԱՌԱՒԵԼՍԳՈՅԸ
ՈՉ ՄԻԱՑԸ ԻՐ ԴՈՒՐԵԿԱՆ ՀԱՄՈՎ. ԱՅՆ ԵՒ ԻՐ ՍՆԵԴԱՐԱՐՈՒԹՅԱՐ.
Վաճառվում է կօծելիալ դիտատնային տարանքների բոլոր խանութներում:
ԹԻԹԵԼԵՍ ԱՐԿԻԿՆԵՐՈՒՄ 2, 1, 1/2, 1/4 Փունտայնոց:
Դիլաւոր պահատը՝ Առևտրական Տուն Եւսալի, Ս. Պետերբուրգ, Մօսկույա, 38:
(II. 130880) 6—4
ЖИВЬ ЗЕНГЬ
ТИБЕТСКО-СРЕДСТВО
ԿԵԱՆԲԻ ԷԼԷԿՍԻՐ
ԺԻՆ-ԶԵԼԵԿ
1000 տարի է, որ Չինաստանում և Տիբեթում բժշկական նպատակով օգտագործում է չինական հրաշքը ծին-ձեն արմատը (կոչւում արմատ) և պատկերի ինտուիցիայի արժեք (Բիւրիք երկրորդ) արդէն մասնաւորապէս բժշկ. միջոց. և որը, ինչպէս վկայում է չինական ամուսնութիւնը, վերաբրանում է մարդու կանաք և զին փնտմ մար. ծին-ձեն արմատը ամբողջութեամբ արդ. ձեռքից. նա մի անգամ քի. բացում կոտորակալ և վերջական կերպով բուժում է սեռական ռուտիքներ, զայնից Եւրոպայում:

առեւն պակասութիւնը. վերաբրանում